

Р. А. Майданик
доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії правових наук України,
завідувач кафедри цивільного права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

УДК 341.9

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ІННОВАЦІЇ І ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ

Досліджуються поняття інновацій та інноваційної діяльності як правових категорій, іх співвідношення з правом інтелектуальної власності в Україні, висвітлюються питання територіального характеру дії прав інтелектуальної власності і непатентоздатних технічних інновацій, розглядаються колізійні норми за правом України щодо прав інтелектуальної власності.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, інноваційний продукт, інтелектуальна власність, територіальний характер дії прав інтелектуальної власності і непатентоздатних технічних інновацій, колізійні норми за правом України щодо прав інтелектуальної власності.

1. Поняття інновацій та інноваційної діяльності як правових категорій

У випадку виникнення проблеми невизначеності засобів і меж правового регулювання певної групи нових або модифікуємих суспільних відносин, важливе значення має той факт, що право обслуговує лише ті інтереси і суспільні відносини, які заслуговують правової охорони.

Виникнення нових правомірних інтересів, як і неналежна їх правова охорона, обумовлює необхідність зміни позитивного права, яка б достатньою мірою сприяла їх належній правовій охороні.

У сучасних умовах ідея модернізації правового регулювання в сфері інновацій є одним із визначальних пріоритетів національної політики права, належна реалізація якого передбачає досягнення балансу в праві шляхом врегулювання протилежних і суперечливих інтересів на основі принципу соціальної справедливості і спеціальних галузево-правових механізмів, які відображають особливості відповідних однорідних правовідносин.

Сучасне національне право (як і інших країн колишнього Радянського Союзу) не створило дієвих юридичних механізмів впровадження та усталеного застосування результатів науково-технічних результатів, вигідних їх правоволодільцям.

В цьому зв'язку в літературі правильно звертається увага на специфіку ситуації, яка склалася на сьогодні в країнах СНД, і яка полягає в тому, що у цих країнах накопичились значні фундаментальні і технологічні розробки в науково-технічній сфері, особливо їх багато у вищих навчальних закладах, але впроваджуються вони не в Україні (чи Російській Федерації), а за їх межами (Західна Європа, США, Японія, Китай тощо).

На думку російських і вітчизняних авторів, це обумовлено тим, що в правовій науці відсутні дослідження, які торкаються методологічних зasad взаємодії права й інновацій, а також перевантаженістю нормами інших галузей права (адміністративного, податкового), які мають відношення до регулювання економічних відносин.

Використовуваний на сьогодні поняттійний апарат не має сталого характеру, тому вітчизняні нормативні правові акти в сфері інноваційної діяльності не відображають правового змісту поняття інновації, але при цьому відображають специфіку регіону. Вчені країн Європейського Союзу дійшли висновку, що “основна увага повинна приділятися традиційним межам правової охорони результатів розумової праці й авторського права” [1, с. 4].

Вищезазначене обумовлює додаткову актуальність цивілістичних досліджень питань, пов’язаних із визначенням поняття, природи і правового моделювання умов та можливостей введення норм про інновації як особливого об’єкту права та умов його участі в цивільному обороті.

У власному розумінні категорії “інновації” та “інноваційна діяльність”, які опосередкують перетворення потенційних новшеств, нововведень в реальні продукти і технології, в першу чергу, безпосередньо пов’язані з групою відносин, що складуються у зв’язку із створенням і використанням результатів наукових досліджень.

Відсутність в науці цивільного права сформованого уніфікованого поняття інновацій, яке б можна було віднести до об’єктів цивільного права, обумовлює необхідність проведення аналізу і формування наукової моделі норм про інновації як об’єкту права і механізми їх введення до цивільного обороту.

Ускладнює вирішення цього питання непослідовність законодавця при проведенні правової оцінки поняття “інновація”, який нерідко допускає застосування різної термінології для нормативного визначення інновації.

Позиція вітчизняного законодавця з цього питання фактично розділилася: в одному випадку інновацію співвідносять з правовою категорією продукту (пристрій, речовина, спосіб), в іншому — з правовою категорією виробничого процесу впровадження вже нових науково-технічних досягнень, нових видів продукції, технологій або послуг, організаційно-технічних рішень, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва, соціальної сфери (створення та впровадження інновації як продукту).

Аналіз українського законодавства з питань інновацій (зокрема, ст. 1 Закону України “Про інноваційну діяльність”, ст. ст. 325, 327 Господарського кодексу України) свідчить про розширювальне тлумачення вітчизняним законодавцем поняття інновації; остання не обмежується об’єктами інтелектуальної власності і являє собою будь-який науково- або організаційно-технічний результат (рішення), спрямований на розробку і впровадження нових видів техніки, продукції і технологій.

Аналогічний підхід щодо юридичної термінології в інноваційній сфері спостерігається в російському праві, в якому інновація також розглядається як продукт і процес його створення та впровадження. При цьому російський законодавець, ще до введення в дію частини четвертої Цивільного кодексу Російської Федерації розглянув види винаходів (ч. 1 ст. 1350), хоча питання про правове регулювання поняття “інноваційна діяльність” залишилося поза увагою розробників федерального цивільного законодавства.

З огляду на це, пропонується на законодавчому рівні (йдеється про Федеральний закон від 25 лютого 1999 р. № 39-ФЗ “Про інвестиційну діяльність в Російській Федерації, яка здійснюється у вигляді капітальних вкладень”) розглянути питання про внесення доповнень до ст. 1 “Основні поняття” щодо поняття “інноваційна діяльність”, оскільки це б спричинило за собою певні правові наслідки у вигляді введення інновації в цивільний оборот.

Заслуговує на увагу обґрунтоване в літературі більш вузьке розуміння інновацій як непатентоздатних результатів інтелектуальної діяльності (ноу-хау тощо). При цьому, як непатентоздатні результати творчої діяльності, так і охоронювані законом об’єкти права інтелектуальної власності, їм притаманний нематеріальний характер і вони можуть використовуватися як об’єкти інвестицій.

У зв'язку з цим окремі автори відзначають, що положення ЦК РФ виділяють серед об'єктів інтелектуальної власності в науково-технічній сфері ті з них, які мають критерії інноваційної діяльності, оскільки їхне створення пов'язане з результатом творчої діяльності. З огляду на це, обґрунтовається допустимість прирівнювання охоронюваних інновацій до результатів інтелектуальної діяльності (до об'єктів інтелектуальної власності). При цьому виходять з того, що засоби індивідуалізації як результати інтелектуальної діяльності, не мають критеріїв новизни і творчості, але можуть виступати об'єктами інвестицій в цивільному обороті.

У цьому контексті додаткову актуальність набувають пропозиції про доцільність включення в систему виключочних прав таких об'єктів цивільних прав, як інновації, уніфікувавши їх в доктрині як результат розширеного тлумачення положень ст. 1226 "Інтелектуальні права" Цивільного кодексу Російської Федерації, а також положення ст. 1 Федерального закону від 25 лютого 1999 р. № ФЗ-39 "Про інвестиційну діяльність в Російській Федерації, здійснюваної у вигляді капітальних вкладень" [2, с. 4].

2. Інновації і загальні положення права інтелектуальної власності в Україні

Інноваційний характер результатів інтелектуальної діяльності знаходить юридичне відображення в розумінні поняття, змісту та об'єктів права інтелектуальної власності.

Поняття "інтелектуальна власність" закріплено в п. VIII ст. 2 Конвенції, яка заснувала Всесвітню організацію інтелектуальної власності (ВОІВ) 1967 р. (у Конвенції бере участь СРСР з 1968 р.), і включає права, що належать до літературних, художніх і наукових творів, виконавської діяльності артистів, звукозапису, радіо- і телевізійних передач; винаходів у всіх сферах людської діяльності; наукових відкриттів; промислових зразків; товарних знаків, знаків обслуговування, фіrmових найменувань і комерційних позначень; захисту проти недобросовісної конкуренції, а також всі інші права, які відносяться до інтелектуальної діяльності у виробничій, науковій, літературній і художній сферах.

Зміст права інтелектуальної власності визначається ЦК України, за яким право інтелектуальної власності — це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений ЦК України або іншим законом. Право інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права інтелектуальної власності та (або) майнові права інтелектуальної власності, зміст яких щодо певних об'єктів права інтелектуальної власності визначається ЦК України та іншим законом (ст. 418 ЦК України).

Вищезазначені положення про поняття права інтелектуальної власності не повною мірою відповідає вимогам правової охорони інноваційних результатів, оскільки не поширюються на непатентоздатні результати науково-технічної творчості.

У цьому зв'язку в літературі звертається увага на особливість правового режиму службових винаходів, особливість яких полягає в тому, що службовий винахід виникає не одразу, а йому передує етап творчої й інноваційної діяльності. Тому, як зазначає О. В. Сушкова, доцільно було б говорити про патентоздатні (винаходи, зокрема службові винаходи) і непатентоздатні (технічні інновації) об'єкти цивільних прав [2, с. 4–5].

Оскільки наукова діяльність ВНЗ направлена на отримання нових знань, освітня — на використання цих знань в учбовому процесі, то інноваційну діяльність пропонується розглядати як комерційне використання нових знань в науковій, освітній і науково-технічній сферах [3, с. 62].

Проведений аналіз дає можливість зробити висновок про доцільність розуміння непатентоздатної технічної інновації як різновиду інновації, яка охороняється правом, кваліфікація якої, як окремого об'єкту права, можлива лише за наявності системоформуючих ознак самостійного об'єкту цивільного права.

3. Територіальний характер дії прав інтелектуальної власності і непатентоздатних технічних інновацій

Спільним для будь-яких інтелектуальних прав (авторських, суміжних і промислових), є те, що вони носять суверено територіальний характер, тобто вони визнаються і захищаються лише на території тієї держави, де вони вперше виникли — опубліковані (авторські, суміжні), зареєстровані (промислові).

Подібний територіальний характер прав в цілому притаманний і для непатентоздатних технічних інновацій (непатентоздатних результатів науково-технічної діяльності).

Територіальний характер дії права на об'єкт інтелектуальної власності перешкоджає захисту права в іншій країні. Тому книга, випущена в світ в іншій країні, може бути переведена та опублікована в іншій країні без згоди автора і без видачі виплати йому авторської винагороди. У таких ситуаціях страждають також інтереси видавництва, яке вперше опублікувало твір. Аналогічним чином патент на винахід, отриманий на території однієї держави, не діє на території іншої. Тому володілець патенту на винахід, отриманий в Україні, перед тим як просувати свою розробку в іншій країні, повинен потурбуватися про отримання патенту в цій іншій країні. Так само товарний знак, зареєстрований на ім'я право власника в одній державі, не користується правою охороною в іншій. Тому іноземна фірма, перед тим як поставляти товари в Україну, повинна зареєструвати свій товарний знак у Держпатенті. В іншому випадку вона може зустріти свій товарний знак, але зареєстрований на ім'я українського правовласника, з яким ця іноземна організація змушені буде укласти договір на використання зазначеного товарного знаку.

У приватно-правових відносинах з іноземним елементом нерідко виникає юридичний ризик відмови за певним національним законодавством в правовій охороні інтелектуальних прав, створених в іншій країні. Територіальний характер дії права на об'єкт інтелектуальної власності може бути перешкодою в реалізації прав на майнові об'єкти, в яких використовуються результати інтелектуальної діяльності. Ефективним способом вирішення проблеми територіальності дії інтелектуальних прав виступають двосторонні міждержавні угоди з питань надання правої охорони об'єктам інтелектуальним правам, які зазвичай є результатом часто непростих міждержавних переговорів договірних країн.

Як приклад можна навести багатолітні переговори Франції з іншими країнами щодо імпорту у Францію напоїв, які б не застосовували найменування “шампанське” і “коньєк”, в назвах яких використані найменування відповідних місцевостей у Франції. З окремими країнами (зокрема, з Росією в 1997 р.) Франція уклала угоди про те, що продукція під таким найменуванням буде і надалі випускатися, але лише для внутрішнього ринку [4, с. 393].

Для подолання територіального характеру дії прав на об'єкти інтелектуальної власності укладаються міжнародні угоди, в багатьох з яких приймає участь Україна. Такі міжнародні угоди переслідують, перш за все, дві мети. По-перше, надають іноземним громадянам та організаціям захист їх виключних прав в Україні на об'єкти, створені або зареєстровані за кордоном, у зв'язку з територіальним характером дії таких прав. По-друге, міжнародними угодами передбачено забезпечувати державами-учасницями мінімальний рівень охорони авторських прав. Держави-учасники вправі лише підвищувати в своєму національному законодавстві встановлений конвенціями рівень гарантій.

Першою такою угодою стала Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 р. У 1886 р. була укладена Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. Крім того, обумовлене вступом України вступом У СОТ приєднання до основних документів цієї організації, в тому числі, які належать до інтелектуальної власності, — Угоди про торгові аспекти прав інтелектуальної власності 1994 р. — Угода ТРІПС (від англ. TRIPS — *Agreement on Trade-Related*

Aspects of Intellectual Property Rights), Генеральної угоди по торгівлі послугами — утода ГАТС (від англ. GATS — General Agreement on Trade in Services).

Зазначені угоди мають безпосередню регулюючу дію на внутрішні цивільні правовідносини. Наприклад, Утода ТРПС передбачає ряд матеріальних норм, які стосуються захисту авторського права і суміжних прав, а також окремих об'єктів промислової власності (торгові марки, географічні найменування, промислові зразки тощо), істотно доповнюючи і посилюючи положення Бернської і Паризької конвенцій. В ряді своїх статей ТРПС прямо відсилає до положень Бернської і Паризької конвенцій, що робить їх обов'язковими, в тому числі для держав, які не приймають участі в цих конвенціях.

Ситуація з дотриманням прав іноземних право власників в Україні викликає стурбованість для розвинених країн і може слугувати підставою для введення проти України обмежувальних заходів в сфері торгівлі. Так, згідно з доповіддю Торгового представника США Україна включена до переліку країн, де порушення прав інтелектуальної власності призводять до значних збитків американських правовласників. США залишають за собою право вести моніторинг законодавства країн, включених до цього списку (Росія, Таїланд, Індонезія, Пакистан) і у випадку необхідності застосувати проти них санкції. Наприклад, в 2001 р. поряд із позбавленням преференцій збитки України від застосування санкція з боку самого впливово члена СОТ становили 75 млн. дол. США [5, с. 63].

При цьому значну проблему становить сама існуюча правозастосовна практика з цього питання. Незважаючи на наявність в українському кримінальному, адміністративному та цивільному законодавстві норм про відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності, ці норми законодавства фактично є малоекективними, в тому числі й використання цивільно-правових способів захисту. Правовласники нерідко просто не звертаються за захистом своїх прав в силу широкого поширення порушень і труднощів із доказуванням відповідних обставин. Іноземні правовласники знаходяться ще в більш невигідному становищі в силу відсутності у них знань українського права і практики його застосування [6, с. 507].

Однак вступ до СОТ вимагає від України створення ефективної системи контролю за дотриманням норм про охорону інтелектуальної власності.

Розвиток електронних засобів передачі інформації і мультимедіа вимагає їх невідкладної правової регламентації. За відсутності спеціальних конвенцій, які стосуються регулювання Інтернету і мультимедіа, на них прийнято поширювати дію існуючих міжнародних угод про інтелектуальну власність. Наприклад, творчі диски CD-ROM набувають на нього авторські права і можуть, наприклад, забороняти його незаконне копіювання і поширення а комерційних цілях. Однак при створенні диску вони, в свою чергу, повинні дотримуватися авторських і суміжних прав інших осіб.

Труднощі при застосуванні конвенцій в зазначеній сфері очевидні. Так, літературний твір, розміщений на сайті в мережі Інтернет, виявляється потенційно “опублікований” у всіх країнах, користувачі яких мають доступ до зазначеного сайту. В цьому випадку “твір інтенсивно (і практично безконтрольно) переміщується в просторі, внаслідок чого суд не може визначити фізичне місце, в якому відбулося конкретне порушення авторських прав” [7, с. 510].

В літературі обґрунтовано точку зору, згідно з якою для регулювання і захисту авторських і суміжних прав в мережі Інтернет можуть використовуватися механізми, передбачені для правової охорони баз даних (зокрема, для їх реєстрації)¹.

4. Колізійні норми за правом України щодо прав інтелектуальної власності

Територіальний характер дії таких прав зазвичай виключає колізійне питання. Як зазначається в літературі (зокрема, Г. К. Дмитрієва і П. Д. Барановський),

¹ Див. про це [8, с. 47].

“якщо права на об’єкти інтелектуальної власності, що виникли за кордоном, не визнаються, то не виникає і колізії права, а відповідно, не виникає потреби в колізійних нормах” [9, с. 299].

Окремі колізійні норми все ж закріплюються в національному законодавстві.

Колізійні питання щодо прав інтелектуальної власності розглядаються в розділі VI Закону України “Про міжнародне приватне право”.

Щодо колізійного питання у сфері відносин інтелектуальної власності з іноземним елементом, існують два провідних підходи:

(а) з правовою системою країни, де було створено об’єкт авторського права, вперше здійснено виконання, передачу (програму) організації мовлення, вироблена фонограма, отримано охоронний документ на об’єкт промислової власності;

(б) право інтелектуальної власності пов’язують із правовою системою країни, де вимагається захист прав — тобто країни, де мав місце акт використання або порушення прав.

Другий принцип переважно застосовується у міжнародних конвенціях у сфері інтелектуальної власності. Відшукувань право країни покриває обсяг, термін дії та порушення прав інтелектуальної власності. Проте, що стосується існування авторського та суміжних прав інтелектуальної власності та сторони, якій вони належать, суди та доктрина в різних країнах підходять до вирішення цих питань по-різному [10, с. 172–173].

Розділ IV Закону “Про міжнародне приватне право” (ст.ст. 36, 37) містить норми щодо застосування права до правочинів, предметом яких є право інтелектуальної власності, відсилаючи до інших положень Закону, та щодо застосування права у випадку захисту прав інтелектуальної власності.

Так, відповідно до ст. 36 Закону, до правочинів, предметом яких є право інтелектуальної власності, застосовується право, що визначається згідно з відповідними правилами цього Закону.

Закон у ст. 37 закріпив норму щодо захисту прав інтелектуальної власності, яка відображає територіальний характер дії розглядуваних прав.

Відповідно до ст. 37 Закону, до правовідносин у сфері захисту прав інтелектуальної власності застосовується право держави, у якій вимагається захист цих прав.

До виникнення та припинення майнових прав інтелектуальної власності (за винятком припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності у зв’язку зі спливом строку чинності) можливе застосування за аналогією ст. ст. 39, 40 Закону щодо виникнення та припинення права власності та інших речових прав.

Так, виникнення та припинення майнових прав інтелектуальної власності мало б визначатися правом держави, де мала місце дія або інша обставина, яка стала підставою для виникнення або припинення майнових прав, якщо інше не передбачено законом або міжнародним договором України (ст. 39). До виникнення та припинення майнових прав інтелектуальної власності що підлягають державній реєстрації (права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, компонування інтегральних мікросхем, сорти рослин та породи тварин, торговельні марки, географічні найменування), застосовується право держави, де здійснена державна реєстрація зазначених прав (ст. 40).

Щодо немайнових прав інтелектуальної власності (право на визнання суб’єкта автором, виконавцем, винахідником тощо, право перешкоджати будь-якому посяганню на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі та репутації творця об’єкта права інтелектуальної власності та інші немайнові права, встановлені законом) відповідно до ст. 22 Закону застосовується право держави, у якій мала місце дія чи інша обставина, що стала підставою для вимоги про захист таких прав (ст. 22).

Для кінематографічних творів коло осіб, що мають авторське право на такий твір, зберігається за законодавством країни, в якій витребовується охорона (ст. 14 bis (2) (а) Бернської конвенції про охорону літературних та художніх творів.

У країнах світу зміст немайнових та майнових прав на певні об'єкти права інтелектуальної власності може суттєво різнятися. Відносно авторського права обсяг прав авторів визначається законодавством країни, в якій вимагається захист прав, та не залежить від існування охорони в країні походження твору (ст.ст. 5 (1), 5 (2) Бернської конвенції).

Щодо творів, які охороняються в країні походження виключно як промислові рисунки та зразки, в країнах-учасницях Бернської конвенції може бути передбачена лише спеціальна охорона, яка надається в цій країні малюнкам та зразкам, проте, якщо в даній країні не надається такої спеціальної охорони, ці твори охороняються як художні твори (ст. 2 (7) Бернської конвенції).

Відносно змісту майнових прав на об'єкти промислової власності, враховуючи, що права на такі об'єкти набуваються в результаті державної реєстрації в певній країні (крім фіrmових найменувань, загальновідомих, добре відомих торговельних марок, комерційних таємниць, в деяких випадках — географічних зазначенень), слід застосовувати право країни, де здійснено державну реєстрацію.

Вказане випливає з принципу національного режиму Паризької конвенції з охорони промислової власності (ч. 1 ст. 2), за якою права громадян країн Паризького союзу будуть охоронятися так само, як і права громадян даної країни, якщо при цьому дотримуються умови та формальності, приписувані власним громадянам.

Указане також випливає із застосування до визначення змісту майнових прав, за аналогією закону, ст. 40 Закону, за якою право власності та інші речові права, відомості про які підлягають внесенню до державних реєстрів, визначаються правом держави, у якій це майно зареєстровано.

Щодо застосування права до правочинів, предметом яких є право інтелектуальної власності, перш за все до договорів про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, то за відсутності згоди сторін стосовно вибору права, застосовується право відповідно до чч. 2 і 3 ст. 32 Закону. При цьому стороною, що повинна здійснити виконання, яке має вирішальне значення для змісту договору, є ліцензіар — за ліцензійним договором (ч. 1 ст. 44). Щодо договору про передачу виключних майнових прав інтелектуальної власності, беручи до уваги вирішальне значення для виконання договору дій сторони, яка передає майнові права, а також аналогію закону щодо договорів купівлі-продажу та про передачу виключних майнових прав (ч. 1 ст. 32), має застосовуватися право держави, у якій сторона, яка передає майнові права, має своє місце проживання або місце знаходження.

До спадкування майнових прав інтелектуальної власності застосовуються ст.ст. 70–72 Закону. Спадкування майнових прав інтелектуальної власності, які набувають чинності внаслідок державної реєстрації в Україні, регулюється правом України (ст. 72 Закону).

Підсудність судам України у сфері охорони інтелектуальної власності визначається за ст. 76 Закону. Виключною є підсудність справ судам України, що пов'язані з оформленням права інтелектуальної власності, яке потребує реєстрації чи видачі свідоцтва (патенту) в Україні (ст. 77) [10, с. 174–175].

Закон у ст. 37 визначає норму щодо захисту прав інтелектуальної власності. Відповідно до ст. 37 Закону до правовідносин у сфері захисту прав інтелектуальної власності застосовується право держави, у якій вимагається захист цих прав.

Зазначена норма Закону відповідає принципам, визначенім багатосторонніми угодами з питань інтелектуальної власності.

Так, за Бернською конвенцією засоби захисту, що забезпечують автору охорону його прав, визначаються виключно законодавством країни, в якій вимагається захист прав (ст. 5 (3)). Засоби захисту для забезпечення немайнових прав на твори надаються законодавством країни, в якій вимагається захист прав (ст. 6 bis (3)).

За Паризькою конвенцією про охорону промислової власності громадяни кожної країни — учасниці Конвенції користуються такими ж законними способами захисту від будь-якого посягання на їх права, як і власні громадяни, якщо при цьому вони дотримуються умов та формальностей, припустимих власним громадянам (ст. 2) [10, с. 176–177].

По-суті, схожий підхід використовується в законодавстві й інших країн. Так, російським законодавством (ст. 1211 ЦК РФ) встановлено, що до ліцензійних (авторських договорів, а також договорів про поступку патентів) підлягає застосуванню право ліцензіара, якщо сторони не встановлять інше. У зв'язку з цим ст. 1232 Модельного цивільного кодексу для країн СНД рекомендує включати в національне законодавство таку норму: “До прав на інтелектуальну власність застосовується право країни, де вимагається захист цих прав ...”.

Як видно, зазначена норма, яка була сприйнята українським законодавцем, також відображає територіальний характер дії розглядуваних прав.

Список використаних джерел

1. Волынкина, М. В. Гражданско-правовая форма инновационной деятельности [Текст] : автореф. дис. на соискание учен. степени д-ра юрид. наук : спец. 12.00.03 “Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право” / М. В. Волынкина. — М., 2007. — 42 с.
2. Сушкова, О. В. Гражданско-правовой режим инноваций в научно-технической сфере [Текст] : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 “Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право” / О. В. Сушкова. — М., 2010. — 22 с.
3. Волынкина, М. В. Правовое регулирование инновационной деятельности: Проблемы теории [Текст] / М. В. Волынкина. — М. : Аспект Пресс, 2007. — 192 с.
4. Богуславский, М. М. Международное частное право [Текст] : [учебн.] / М. М. Богуславский. — [5-е изд., перераб. и доп.]. — М. : Юристъ, 2004. — 573 с.
5. Дворников, Д. В. Применение в России стандартов защиты прав интеллектуальной собственности, предусмотренных ВТО [Текст] / Д. В. Дворников // Юрист–международник. — М. : Современная экономика и право, 2004. — № 1. — С. 62–64.
6. Канащевский, В. А. Международное частное право [Текст] : [учебн.] / В. А. Канащевский. — [изд. 2-е, доп.]. — М. : Междунар. отношения, 2009. — 752 с.
7. Ануфриева, Л. П. Международное частное право [Текст] : [учебн.] / Л. П. Ануфриева. — М. : БЕК, 2000. — Т. 2. Особенная часть. — 656 с.
8. Рузакова, О. А. Авторские и смежные права в Интернете [Текст] / О. А. Рузакова, С. В. Дмитриев // Законодательство. — 2001. — № 9. — С. 45–50.
9. Международное частное право [Текст] : [учебн.] / под ред. Л. П. Ануфриевой, К. А. Бекяшева, Г. К. Дмитриевой. — [2-е изд., перераб. и доп. — М. : ТК Велби, Проспект, 2004. — 688 с.
10. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар [Текст] / за ред. А. Довгерта. — Х. : Одіссея, 2008. — 352 с.

Надійшла до редакції 04.03.2012

Майданік Р. А. К вопросу об инновации и праве интеллектуальной собственности в международном частном праве

Исследуются понятие инноваций и инновационной деятельности как правовых категорий, их соотношение с правом интеллектуальной собственности в Украине, освещаются вопросы территориального характера действия прав интеллектуальной собственности и непатентоспособных технических инноваций, рассматриваются коллизионные нормы по праву Украины относительно прав интеллектуальной собственности.

Ключевые слова: инновации; инновационная деятельность; инновационный продукт; интеллектуальная собственность; территориальный характер действия прав интеллектуальной собственности и непатентоспособных технических инноваций; коллизионные нормы в праве Украины относительно прав интеллектуальной собственности.

Maydanyk, R. A. On the Question of Innovations and Intellectual Property Law in Private International Law

Investigated the notion of innovation and innovation activity as a legal category, their relation to the intellectual property in Ukraine, highlights issues of territorial nature of intellectual property rights and non-patentable technical innovations, are considered conflict rules in the law of Ukraine with respect to intellectual property rights.

Key words: innovation; innovation activity; product innovation; intellectual property; territorial nature of intellectual rights and non-patentable technical innovation; conflict rules in the Law of Ukraine on Intellectual Property Rights.

